

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd
Postboks 799 Sentrum

0106 OSLO

Dato: 15.03.2017

Vår ref: 17/02540-1

Deres ref:

Høringsuttalelse fra preses i Bispemøtet: Ordning for utpeking av biskop

Preses i Bispemøtet gir med dette sin tilbakemelding til Kirkerådets høringsnotat av 16. desember 2016 om ordning for utpeking av biskoper. Dette hørings svaret gir primært respons på de overordnede perspektiver i saken.

1. Hovedspørsmålet:

1.1 Konklusjon: Høringsnotatet son drer mellom tre aktuelle ordninger for utpeking av biskop, og vektlegger at en ny ordning må ivareta en rimelig balanse mellom embete og råd, at den må være demokratisk forankret, sikre bredt nominasjonsgrunnlag samt samtidig ivareta både det enkelte bispedømmet og ta nasjonale hensyn.

Preses vil peke på at ordningen må videreføre bispetjenestens særtrekk og funksjon. Selv om høringen ganske riktig peker på at den lutherske forståelsen av bispetjenesten ikke leder hen mot noen spesiell utpekingsmetode, er det likevel slik at bispetjenesten som har en lederfunksjon i kirken, har et særskilt læreansvar og har blant annet som oppgave å bevare kirkens enhet. Denne særstillingen fordrer en viss uavhengighet, i tillegg er der gode grunner til at ordningen bidrar til en relevant maktfordeling i fremtidig kirkeordning.

Det synes som ordningen beskrevet i høringsnotatets punkt 2.3a i størst grad balanserer disse perspektivene. Preses anbefaler med dette **ordning med tilsetting i særskilt tilsettingsorgan**. Dette bygger også på vurderinger ut fra erfaringer med nåværende ordning, der Kirkerådet er tilsettingsorgan.

Preses ser at også ordningen i høringens punkt 2.2, *valgordning*, fanger opp mange av de samme perspektivene som tilsettingsorgan, men mener at en slik ordning i større grad kan utfordre helhetskirkelige hensyn. Selv om uavhengigheten umiddelbart kan synes noe svakere ved utpeking fra særskilt tilsettingsorgan, kan dette kompenseres ved sammensetningen av organet.

1.2 Sammensetning: Preses vil ikke ta detaljert stilling til sammensetning av tilsettingsorganet, men anser at det er viktig at det har representanter fra både det aktuelle

bispedømmet og fra nasjonalt nivå. Det vil videre være viktig at tilsettingsorganet har både leke og geistlige medlemmer. Det synes også naturlig at preses i Bispemøtet har sete i organet. Når det gjelder de nasjonalt oppnevnte representanter, anbefaler preses at man ser på mulighetene for at disse ikke oppnevnes blant de valgte medlemmene av Kirkemøtet, men at Kirkemøtet velger blant egnede eksterne kandidater. (Disse kan f.eks. ha kompetanse innen fagteologi eller ledelse.)

2. Andre tema:

2.1 Nominasjonsprosessen: Preses mener at dagens nominasjonsordning kan videreføres. Det skal fortsatt tilstrebes kjønnsbalanse i nominasjonen og teologisk bredde blant kandidatene. Det er ikke nødvendig å utvide nominasjonsorganet med nasjonale representanter siden de helhetskirkelige perspektiver også bør bli ivaretatt av bispedømmerådet. Dessuten vil dette perspektivet bli ivaretatt av selve tilsettingsorganet. Ordningen med supplerende nominasjon bør videreføres.

2.2 Åremål: Preses vil ikke gå inn for en ordning med åremål for biskoper. Preses er ikke fremmed for at åremål kan ha positive effekter for sirkulasjon, gjennomsnittsalder og slitasje i bispetjenesten, men anser at de negative konsekvensene ville overstige de positive. En åremålsordning vil gi utfordringer når det gjelder retrettordninger, den kan svekke bispetjenestens selvstendighet, og undergraver også den varige tjenestens opparbeidelse av kompetanse og erfaring. Videre vil en slik ordning være uvanlig i økumenisk sammenheng, og dessuten stå i kontrast til tradisjonen. Med den vurderingen som også synes å være gjort i forarbeidet til høringsdokumentet, anser preses saken som avklart.

2.3 Biskopenes uttalerett: Høringens punkt 3.9 drøfter ordningen med biskopenes uttalerett ved utpeking av ny biskop. Preses anser at denne ordningen bør justeres. Det er, som høringsnotatet også peker på, en nokså krevende øvelse med skriftlige vurderinger av kandidatene ved den nåværende ordning. Selv med et særskilt tilsettingsorgan mener preses at det bør holde at biskopene fortsatt avgir sin prioriterte stemme, men at de ikke oppgir noen begrunnelse.

2.4 Særskilt om valg (og benevnelse) av preses: Preses ønsker at Bispemøtet fremdeles skal nominere preses etter gjeldende ordning. De nominerte bør hentes blant de sittende biskoper. Dette bør kunne fravikes kun i særlige unntakstilfeller. Dersom spørsmålet om tilsynsområde for preses reises på nytt, må det vurderes hvilken konsekvens dette får for stemmerett ved tilsetting av preses.

Preses registrerer at høringen også nevner de forskjellige eksisterende benevnelser av den tolvte bispestillingen. Benevnelsen «ledende biskop» synes å være en omstendelig tittel som i liten grad er benyttet utenfor kirkelige organer. Benevnelsen «preses» er langt bedre innarbeidet, er brukt av mediene og offentligheten for øvrig, og dekker også funksjonens innhold.

Trondheim, 15 mars 2017

Helga H. Byfuglien
preses

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO